

1. Schillere göre, sanatla oyun arasında önemli bir benzerlik vardır. Sanat da, oyun da kendisinden başka bir amaca yönelmez. Yani ikisi de pratik fayda sağlamak peşinde koşmazlar. Estetik deneyi yaşayan insan, oyun oynayan insan gibi özgür bir varıktır. İnsan, kelimenin tam anlamıyla insan olduğu zaman oynar ve dış dünyanın sıkıntılarından kurtularak rahatlar.

Bu parçaya dayanarak sanat ve oyun arasında nasıl bir benzerlik kurulabilir?

- A) Her ikisi de yaratıcı hayal gücüne dayanır.
- B) Her ikisi de doğal olanın yansıtılmasıyla ortaya konur.
- C) İkisi de insanları psikolojik baskı ve sıkıntılardan uzaklaştırır.
- D) Her ikisi de yapma bir eser olarak ortaya konur.
- E) İkisi de insanın günlük yaşamını kolaylaştırır.

2. Croce'ye göre, sanatçı doğada olmayan ideallığı ve mükemmelliği, kendi eserinde ifade edebilir. Önce doğadan temel izlenimleri alır, bunları sentezden geçirir. Sonra hayal gücünde belli bir anlamla yorumlar. Sanatçının zihninde ve ruhunda anlam kazanan bu izlenimler bir kez yaşanan estetik deneyimlerdir. Sanatçı, belleğinde daha fazla tutamayacağı bu estetik deneyimleri dışlaştırarak, bir sanat ürünü meydana getirir.

Croce, bu parçada aşağıdakilerden hangisini açıklamaktadır?

- A) Güzelliğin ne olduğunu
- B) Sanat eserinin amacını
- C) Sanat eserinin oluşumunu
- D) Sanat eserinin yararını
- E) Sanatçı olmanın koşullarını

3. Hartmann'a göre, sanat eserinde bir ön, bir de arka yapı vardır. Ön yapı, sanat eserinin algılanan maddi yapısıdır. Bir müzik parçasının tonları, bir heykeli oluşturan taş ya da bronz kütle, bir şiirin kelimeleri böyle maddi bir alanı meydana getirir. Ön yapı daima apaçık olarak kavranılan bir yapıdır. Arka yapı ise yalnız estetik suje için vardır. Bir şiir ancak ondan anlayan, onu estetik olarak algılayan bir insan için şiidir.

Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Sanat eserlerinin maddi yapısı ancak sanatçılara açıktır.
- B) Sanat eserlerinin anlamları ancak estetik algıya sahip olanlarca anlaşılabilir.
- C) Sanat eserleri sadece duyu algısına yönelik değildir.
- D) Sanat eserlerinin duyumlanan kısmı herkesçe algılanabilir.
- E) Sanat eseri ön ve arka yapısıyla bir bütündür.

4. Estetiğin yöneldiği şey, doğruluğu amaçlayan mantığın tersine güzelliştir. Estetik, insan tarafından yapılmış olan ya da doğada bulunan güzel şeylere yönelir; bizim güzel dediğimiz şeylerle ilgili tecrübelerimizde ve yargımızda sözkonusu olan değerleri, tarzları, tavırları ve standartları analiz eder.

Aşağıdakilerden hangisi estetiğin sorduğu sorulara örnek olamaz?

- A) Güzellik ne anlama gelir?
- B) Güzeli güzel yapan nedir?
- C) Güzellik nerede bulunur?
- D) Güzelliğin doğruluk değeri nedir?
- E) Güzelliğin ölçütleri nelerdir?

5. Doğada mükemmellik yoktur. Mükemmelliği yaratan sanatçıdır. Eğer sanatçı, hayal gücünü ve yaratıcı düşüncesini kullanmazsa mükemmelliğe ulaşamaz ve eseri de estetik bir değer taşıyamaz.

Bu parçadaki görüşler aşağıdaki yargılardan hangisini desteklemektedir?

- A) Sanat eseri fizik ötesi bir özellik taşımalıdır.
- B) Sanat bir oyundur, sanat eseri de onun ürünüdür.
- C) Sanatçı eserlerinde doğayı taklit eder.
- D) Sanat eseri, sanatçının yaratmasıdır.
- E) Sanatçı, eserlerinde idealleri taklit eder.

6. Sanat ve zanaat birbirlerinden farklıdır. Bir ayakkabıcı zanaatkârken, ressam bir sanatçıdır. Çünkü ressamın ürününden resim bir defaya özgü yaratılmış, özgün bir sanat eseridir. Ayakkabıcı, belli bir modelden binlerce ayakkabı üretirken, sanatçı kendine özgü ve tekrarı olmayacak bir eser ortaya koymaktadır.

Bu parçada sanata ait özelliklerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Sanat eserinin özgün ve tek olması
- B) Sanat eserinin herkes tarafından beğenilmesi
- C) Sanat eserinin farklı nesnelerden yapılabilmesi
- D) Sanat eserinin bir yarar amacı gütmemesi
- E) Sanat eserinin, izlenimlerin sonucunda oluşması

7. Su içmek için üretilen bir tas, zanaat eseridir. Fakat su içmek amacı taşımadan sadece güzel ve hoş olduğu için yapılan bir tas sanat eseridir.

Bu parçada sanat eserinin aşağıdaki özelliklerinden hangisi üzerinde durulmaktadır?

- A) Biricik olması
- B) Öznel olması
- C) Beğeni duygusuna yönelik olması
- D) Sembolere dayalı olması
- E) Özgün olması

8. Bir moda ortaya çıktığı anda büyük insan kitlelerinin ortak beğenisine sahip olmaktadır. İnsanlar genellikle Picasso'nun büyük bir ressam olduğu konusunda birleşmektedirler.

Bu açıklamaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Ortak estetik yargılar bulunabilir.
- B) Estetik yargı her insanda bulunmaz.
- C) Ortak estetik yargılara ulaşılamaz.
- D) Estetik değer nesneye değil, özneye aittir.
- E) Estetik yargılar temelde psikolojik yargılardır.

9. Bir deniz kıyısını, oraya yapacağı otel için seyreden bir işadamlının bakış açısı estetik değildir, ekonomik bir bakıştır. O, söz konusu deniz kıyısını ekonomik olarak kendisine getireceği fayda ve değerle ilgili olarak seyretilmektedir. Buna karşılık, aynı deniz kıyısını bu türlü bir amacı olmaksızın, sadece kendisi için seyreden bir insanın bakış açısı estetik bir özellik taşır.

Bu parçada estetikle ilgili aşağıdaki kavramlardan daha çok hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Estetik tavır
- B) Estetik değer
- C) Estetik yargı
- D) Estetik haz
- E) Estetik nesne

10. "Önce, biliyorum ki Tanrı'nın beni aldatmasına asla imkân yoktur; çünkü her hile ve aldatmada bir tür noksanlık vardır."

Descartes bu görüşünde aşağıdakilerden hangisine yönelmiştir?

- A) Tanrının varlığını inkâr etmeye
- B) İnsanın özgür bir varlık olduğunu göstermeye
- C) Metafizik düşüncelerden kurtulmaya
- D) Tanrı'nın varlığını kanıtlamaya
- E) Tanrı düşüncesini insan zihninden soyutlamaya

11. Kimi düşünörlere göre güzellik ve zevk duyguları kişilere göre değişebilmektedir. Aynı tarz resmi sevenler bile, farklı sanatçıları ya da farklı üslupları tercih edebilirler. Kimi düşünörlere ise, sanat eserinin güzelliğı ya da çirkinliğı konusunda kişilere göre değişmeyen ortak beğeni duygusunun olduğunu kabul ederler.

Bu parçaya göre düşünörlerin görüş ayrılığına düşmelerinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güzellik ve iyi arasındaki ilişki
- B) Doğa ile sanat arasındaki ilişki
- C) Sanatın yapaylığı veya doğallığı konusu
- D) Ortak estetik yargıların olup olmadığı
- E) Estetikteki güzellik problemi

12. İster ilkel, ister gelişmiş dinlerde olsun, iman ve inanç temeldir. Herhangi bir dini benimseyen kişi, evren ve insanoğlunun hayatı hakkında belli birtakım görüşleri ve yargıları kabul etmiş, bunlara inanmış kimsedir. Hakikatın kendisine verilmiş olduğunu ve hakikate sahip bulunduğuna inanan kimsedir; evren ve insanoğlu bu hükümler açısından görülür. Dinde "Bu, acaba böyle midir?" diye sorulmaz.

Bu açıklamada, aşağıdaki verilerden hangisinin bütün dinlerde olduğu anlatılmaktadır?

- A) Toplumsal yaşamı düzenlediğı
- B) Mutlak inancı gerektirdiğı
- C) Sorgulayıcı olduğu
- D) Sezgiden hareket ettiğı
- E) Somut ürünler sunduğı

13. Dinde herşeyin cevabı verilmiş ve inanç sahibi kimse bu cevaplara inanmış, onları doğru diye benimsemiştir. Evreni kim yaratmıştır? İnsanoğlu nereden ve nasıl türemiştir? "İyi ve kötü" nedir? Ölümden sonra ruhlarımız ne olacaktır? gibi sorulara dinlerde inceden inceye cevap verilmiştir. Bunlar, her dinin kutsal kitabında ve din öğretisinde açıklanmıştır. Dindar kimse, bu sorulara verilecek cevapları hazır olan kimsedir.

Bu açıklamada dinin hangi özelliğı vurgulanmıştır?

- A) Doğmatik olması
- B) Sorgulayıcı olması
- C) Tutarlı olması
- D) Sorulara önem vermesi
- E) Varlığa yönelmesi

YANITLAR

1-C 2-C 3-C 4-D 5-D 6-A 7-C 8-A 9-A 10-D 11-D 12-B 13-A